

De agrarische sector in Anloo omstreeks 1950 (6)

In de jaren vijftig waren er in Anloo 38 gezinnen die hun inkomen geheel of gedeeltelijk uit de landbouw verkregen. Van het agrarisch bestaan in die tijd geeft Albert Okken een beschrijving, voornamelijk gebaseerd op eigen herinneringen. In deze (voorlopig laatste) aflevering de werkzaamheden op de boerderij het jaar rond met de oogsttijd.

In juni brak de hooitijd aan. Het gras werd toen al gemaaid met een 1-of 2 paards maaimachine. Geert Stenveld ging ook wel maaien bij boeren met zijn maaimachine. Al snel werd het grasmaaien uitbesteed aan loonwerkers met een trekker met maaibalk. O.m. door Fok Winter uit Gasteren, Gezienus Brands uit Annen en Lambertus Boer uit Anloo. Na het maaien moest het zwad worden gekeerd en naar gelang de weersomstandigheden werd het hooi 2 a 3 keer geschud. Daarna werd het hooi op (zweel) geharkt en geopperd. Liepen de weersomstandigheden tegen dan werd er tussentijds geopperd in kleine hoopjes, die later als weer beter was weer over het land werden verspreid. Ook werd er in die tijd wel gebruikgemaakt van ruiters. Het hooi werd hier opgezet en kon zo drogen. Regenwater trok niet in het hooi. Als het hooi droog was werd het op de wagen of wipkar geladen en naar de boerderij

Figuur 1. Jan Boelens met zijn tweepaards maaimachine.

Figuur 2. Aaltje en Herman Bruins met hun zoon aan het schoffelen in de bieten.

vervoerd. De lading werd gezekerd door het plaatsen van een paal (weesboom) midden op de lading. Aan de voor en achterzijde werd de boom vastgesjord middels touwen. Er was voor de hooioogst veel mankracht nodig. Dus ook wij als kinderen moesten helpen.

Al heel snel werd het bewerken keren en schudden gemechaniseerd middels een zwadhark en een vorkjesschudder. Deze machines werden nog door paarden voortbewogen. In het laatst van de vijftiger jaren kwam de hooipers in zwang. Hierdoor werd ook het transport gemakkelijker. Tijdens de hooitijd moest ook nog geschoffeld worden in de bieten en aardappelen (zie figuur 2). In juli brak de tijd voor de korenoogst aan, Te beginnen met de rogge. In die tijd werd het gewas gemaaid met de aangepaste maaimachine .Hij werd voorzien van een tweede zitplaats voor de (aflegger) en een opvangbord .Het mennen was meestal kinderwerk. Je kon het nooit goed doen dan zat je te dichtbij het gewas en dan weer te ver eraf. Door het trekken aan de leidsel werd e.e.a. gecorrigeerd door de aflegger. Het graan kwam in stapels van de machine en werd daarna in bossen gebonden door meestal twee binders met een band van stro. Rogge werd meestal gebonden met 2

banden. Wij Piet en ik kennen het systeem nog. Vervolgens werden de bossen in hok gezet. Dit gebeurde meestal 's avonds. Na enige tijd, wederom afhankelijk van het weer, werd de oogst op wagens geladen en naar de zetstee of naar de boerderij gebracht.

Hierbij moesten ook wij kinderen helpen. Wij hadden immers vakantie. Meestal moesten we (garm smieten). De schoven

werden door ons ontvangen van de opstecker en doorgegeven aan de bultzetter. Dit moest zodanig gebeuren dat hij de schoof zonder hem te moeten draaien kon neerleggen.

Figuur 3. Rogge hokken langs de Gasterenseweg.

paarden getrokken waarbij de aandrijving door een motor werd gedaan. Later werden de paarden vervangen door een trekker. Als het gewas erg legerig was werd er nog met de zeis en welhaak geoogst. Na de rogge kwam de haver aan de beurt. Omdat dit gewas veel korter was kon met een stroband worden volstaan.

Wanneer het weer tegen zat, en dat gebeurde nog wel eens, ontkiemde het graan al in de hokken en kregen deze hierdoor een mooi groen kapje. Bij het laden was dit erg lastig. De bossen moesten weer uiteen worden getrokken.

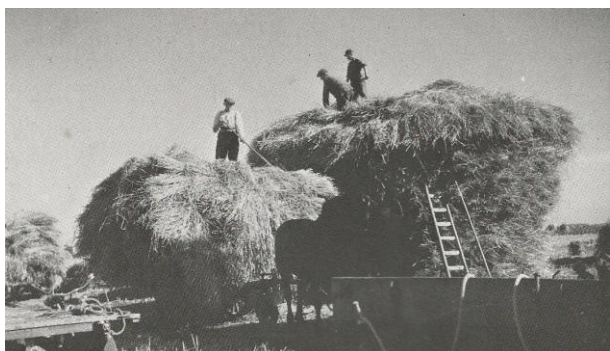

Figuur 4. Jeichien, Roelof en Hillie Regien (v.l.n.r.).

Ook dit ging nog wel eens fout met als gevolg een reprimande. Ook kreeg de bultzetter wel eens de scherpe achterkant van de schoof in het gezicht. Dan was de gort helemaal gaar.

Figuur 6. Fam. J.Klamer in de roggeoogst.

Figuur 5. Bult zetten. Personen op foto onbekend. Als iemand ze herkent horen wij dit graag.

Als de rogge van het land was moest de akker snel worden geploegd om knollen te kunnen zaaien. Dit moest gebeuren voor 12 augustus, want het spreekwoord luidde wie knollen wil eten moet 12 augustus niet vergeten. Soms waren de hokken nog niet van het land en werd de (hokstreek) later geploegd en bezaaid.

Piet Boer en Albert Okken

Ook in de graanoogst kwam de mechanisatie in die jaren op gang. Eerst met een zelfbinder door

Afbeeldingen 1, 5 en 6 uit: Anloo in het landschap Drenthe. 1982. Overige foto's archief Historisch Anloo.